

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra filozofie a spol. věd

Posudek vedoucího/oponenta bakalářské práce *nehodící se škrtně

Jméno autora/ky	Jiří Mudra
Název práce	Wittgenstein a Vídeňský kruh
Studijní obor	Filozofie
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Dr. Ladislav Koreň
Konzultant práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	
Rok obhajoby	2015

Rozsah práce (počet stran vlastního textu + přílohy zvláště): 71

Obrazová příloha	ano - ne	Tabulky a grafy	ano - ne	Další přílohy	ano –ne
------------------	----------	-----------------	----------	---------------	---------

Použitá literatura (počet): 15

Hodnocení cíle/ů práce

(charakteristika cíle, způsob jeho stanovení, užitečnost cíle, slovně)

Cleľom práce je analyzovať vzťah L. Wittgensteina a Viedenského kruhu (VK), s ohľadom na problematiku (1) verifikačného princípu , (2) fyzikalizmu, (3) jednoty vedy a (4) hodnotových oblastí (etika, estetika, náboženstvo). Autor prekladá interpretáciu filozofických otázok biografickými pasážami, v ktorých líči zlomové momenty v živote Wittgensteina, ich vplyv na jeho filozofiu, postupný vývoj jeho vzťahu k VK.

Oceňujem vervu, s akou sa autor pustil do pomerne náročnej problematiky. Naštudoval solídne množstvo literatúry a podáva miestami informovaný, miestami však menej jasný výklad okruhov (1)-(4). Nejasnosti sú čiastočne založené na obtiažnosti problémov, s ktorými sa Wittgenstein vysporiadaval v 20-30 r. 20.st. Prácu interpretovi neľahčuje ani Wittgensteinov svojský a hutný štýl, ktorý si príliš neláme hlavu s vysvetľovaním a argumentáciou. Problém je však i v metóde, ktorú si autor zvolil. Aby bolo možné solídne porovnanie Wittgensteina a VK, bolo by žiadúce najskôr koncízne vyložiť aspoň jadro Wittgensteinovho Traktátu, a následne poukázať na tie jeho časti, ktoré výraznejšie ovplyvnili VK. To sa ale nedeje a autor miesto toho predpokladá, že čitateľ už vie, čo v Traktáte je podstatné, a následne si vyberá určité časti Wittgensteinovej rannej filozofie (vrátane revízie názorov vyslovených v Traktáte) a porovnáva ich s názormi VK (ktoré tiež nie sú predstavené systematicky). Niekedy autorovi tento postup vychádza, niekedy je ale výklad temnejší.

V práci na napríklad diskutuje fyzikalizmus (viz. s. 45), ale nie je jasne vysvetlené, v akom zmysle 1. citovaná pasáž (podľa C. Diamond) vôbec súvisí s fyzikalizmom. Podobne nejasné

pre mňa boli pasáže o „systéme viet“ ako merítku reality, ani zmena, ktorú tento vývoj vo Wittgensteinovom myslení znamenal oproti Traktátu (viz. s. 42). Pes je zakopaný v tom, že tieto problémy sú veľmi špecifické a bez ďalšieho kontextu nie je prakticky možné ich uchopiť a v jednom odstavci vysvetliť.

V práci sa tiež nachádzajú problematické, niekedy i protirečivé tvrdenia. Napr.:

- s. 18 (a ďalej): autor tvrdí, že Heidegger bol Wittgensteinov obľúbený autor s pomedzi filozofov. Moje informácie však naznačujú, že Wittgenstein mal skôr tendenciu takýchto autorov hájiť proti degradujúcim námietkám VK. To samozrejme neznamená, že bol ich pilným čitateľom či dokonca obdivovateľom. V prípade Schopenhauera tomu tak v mladosti bolo, ale v prípade Heideggera je to pochybné.

- na s. 24 zas autor tvrdí, že podobne ako VK, i Wittgenstein považoval výroky náboženstva a etiky „za bezvýznamné, nemajúci žiadnu hodnotu.“ To podľa mňa nie je dobrá interpretácia. Áno, výroky o ktoré sa etici či náboženský myslitelia pokúšajú, chcú povedať niečo, čo vysloviť nejde. Ale Wittgenstein týmto neúspešným pokusom nepochybne prikladá určitý význam a hodnotu (viz. jeho prednáška o etike z obdobia, ktoré sám autor mapuje). Autor sa viac blíži pravde na s. 37, keď cituje Wittgensteinov výrok „Existuje ovšem nevysloviteľné. To se ukazuje. Je to mystično.“ Podobne sa jeho interpretácie zlepšujú ku koncu práce, kde sa opäť traktuje táto problematika.

- s. 38 (a potom i ďalej v texte napr. na s. 40): autor pletie úroveň syntaktickú s úrovňou sémantickou. Píše napr.: „... přišel (Wittgenstein) na to, že nedostatečně definoval předměty, tedy z čeho je poskládána věta, její jména. Proto se ptá po samotném smyslu elementárních vět.“ Predmety sú ale to, čo na sémantickej úrovni odpovedá jednoduchých menám, z ktorých sa skladá elementárna veta. Elementárne vety sa skladajú z mien, zatiaľčo predmety sú konštituenty elementárnych stavov vecí. Na takýchto pasážach sa podľa mňa ukazuje, že práci by prospel koncízny výklad základných myšlienok Traktátu.

Ďalej pre mňa boli ťažko pochopiteľné pasáže:

- s. 34/35: autor chce ukázať rozdiel medzi Wittgensteinom a VK, čo sa týka koncepcie poznania. Nasledujúce formulácie mi však tento rozdiel nijako neobjasnili:

„Wittgenstein tvrdil, že každý výrok je pravdivostní funkcí elementární věty. Buď je výrok pravdivý, nebo nepravdivý podle toho, jak se hodí k faktům. Na rozdíl od toho se pozitivisté zaměřili na stav věcí, který vzniká z abstrakce faktu, na takový stav věcí, jež je pozorovatelný a jeho existence nebo neexistence je možná pouze z empiristického poznání...Tedy pozitivisté usoudili, že výroky musí mít jisté pozorovatelné podmínky, jejichž existence nebo neexistence může být dokázána verifikací. Tyto podmínky mají svůj smysl, a pokud nemají pozorovatelné předpoklady, tak se jedná o nesmysl. Kritérium smysluplnosti záleží na způsobu její verifikace.“

- na s. 39 vôbec nerozumiem analýze problému výrokov o farbách typu „Vidím dve veci stejné barvy.“ Nie je mi jasné, čo je podľa autora Russellova pozícia, ani ako ju Wittgensteijn kritizuje. Autor si v tejto pasáži zjavne „ukusol“ príliš veľké sústo s nrpomáhajú mi ani citácie z Beranovej knihy (ktorá autorovi slúži ako primárny sprievodca problematikou).

Aby sme ale poukázali i na nesporné kvality práce, bola pre mňa podstatne zrozumiteľnejšou v častiach 2.7., 2.8 a 2.9., hoci si stále nie som istý, či rozumiem tomu, ako autor rozumie Wittgensteinovej komplexnej koncepcii verifikácie. Autor tam každopádne prejavuje snahu i schopnosť hľadať o pomerne abstraktných problémoch, čo rozhodne oceňujem.

Summa summarum, práca je ambiciózne postavená, ale chýbal mi v nej koncíznejší výklad základných myšlienok Traktátu, o ktorý by sa bolo možné ďalej oprieť, a niektoré pasáže boli pre mňa ťažko zrozumiteľné. Rád by som navrhol autorovi i za jeho odvahu a vynaložené úsilie 1, ale mierne sa prikláňam k hodnoteniu: veľmi dobrá práca.

Hodnocení obsahové stránky práce

Užití zásadní odborné literatury a zdrojů	ano	~~s výhradami~~	ne
Přiměřená odborná terminologie práce	~~ano~~	s výhradami	ne
Vhodně zvolená metoda	~~ano~~	s výhradami	ne
Splnění deklarovaného cíle/cílů práce	ano	~~s výhradami~~	ne

Hodnocení formálních kritérií práce

Stylistická úroveň práce	~~dobrá~~	s výhradami	špatná
Pravopis a gramatika	dobré	~~s výhradami~~	Špatné
Vhodná grafická úprava stránkování a textu	dobrá	~~s výhradami~~	Špatná
Zpracování příloh	dobré	~~s výhradami~~	Špatné

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce

Viz vyššie

Zásadní připomínky k formální úrovni práce

nemám

Otázky k obhajobě práce

(1) Môže autor presnejšie objasniť, a) Wittgensteinove dve pasáže, ktoré by mohli poukazovať na určitú formu fyzikalizmus, b) jeho koncepciu verifikácie ?

Výsledné hodnotenie práce

Práci doporučuji – ~~nedoporučuji~~ k obhajobě. *nehodící se škrtně

Stručné slovní hodnocení (dle uvážení posuzovatele)¹

Prácu celkovo hodnotím ako veľmi dobrú

výborně – ~~velmi dobře~~ – ~~dobře~~ – ~~nevyhovující~~ *nehodící se škrtně (pozn.: uvádět vždy)

V Hradci Králové 18.5.2015

.....
datum a místo

Ladislav Koreň

.....
podpis autora posudku

---

¹ Např. náročnost tématu, specifika řešení, samostatnost nebo invence studenta, co jsou hlavní klady, nedostatky práce, případně jaký je přínos, nebo využitelnost práce, navrhovaná doporučení k možnému zužitkování práce; zejména však návrh řešení pro případ nedoporučujícího posudku: a) upřesnit, doplnit nebo rozvést stanovenou pasáž, b) opravit, přepracovat stanovenou pasáž, c) přepracovat celou práci na zadané téma, d) vypracovat novou práci na nové téma.